

дають вроджені аномалії розвитку (28,1%), хвороби нервової системи (15,4%), розлади психіки та поведінки (12,9%), хвороби ендокринної системи, розладу харчування та порушення обміну речовин (7,4%), хвороби кістково-м'язової системи (6,1%), хвороби вуха і соскоподібного відростка (5,2%), хвороби ока та його придаткового апарату (5,1%), які становлять понад 80% від усіх класів хвороб.

Висновки

1. За семирічний період спостереження (з 2001 по 2007 роки) загалом по Україні рівень первинної дитячої інвалідності зріс на 16%, а показник її поширеності — на 22,6%. Рівень дитячої інвалідності зріс за рахунок вроджених аномалій в 1,6 рази, хвороб ендокринної системи — в 1,6, хвороб вуха і соскоподібного відростка — в 1,2, хвороб кістково-м'язової системи — в 1,3, розладів психіки та поведінки — в 1,2, новоутворень — в 1,3, туберкульозу — у 2,6 рази. Водночас спостерігалася стабілізація показників дитячої інвалідності за класом хвороб нервової системи (у т.ч. і дитячого церебрального паралічу) та їх зменшення за класами хвороб органів дихання і травлення, ока та його придаткового апарату.

2. В усіх областях з 2001 по 2007 роки зафіксовано зро-

стання дитячої інвалідності. У Вінницькій, Івано-Франківській, Рівненській і Хмельницькій областях показники інвалідності дітей на 11-15% перевищили відповідний показник по Україні.

3. У структурі дитячої інвалідності провідне місце посідають вроджені аномалії розвитку, хвороби нервової системи, розлади психіки та поведінки, хвороби ендокринної системи, розладу харчування та порушення обміну речовин, хвороби кістково-м'язової системи, хвороби ока та його придаткового апарату, хвороби вуха і соскоподібного відростка.

ЛІТЕРАТУРА

1. Камаев И.А., Позднякова М.А. Ребенок-инвалид: организация медико-социального обеспечения. — Нижний Новгород: Из-во НГМА, 2004. — 302 с.

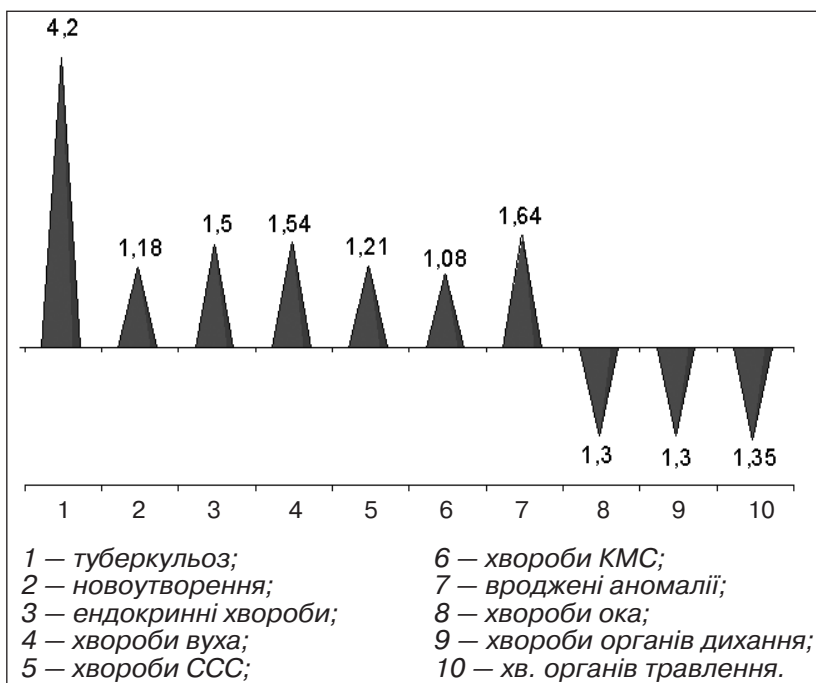
2. Основні показники діяльності педіатричної служби і стану здоров'я дітей України у 2001 році: статистичні дані за 2001 рік / МОЗ України; Центр медичної статистики МОЗ України. — С. 1. — К.: Тріумф, 2002. — 206 с.

3. Показники здоров'я населення та використання ресурсів охорони здоров'я в Україні за 2007 рік. — К.: Поліум, 2008. — 324 с.

Надійшло до редакції
12.01.2009.

Рисунок 2

Динаміка зростання первинної дитячої інвалідності в Україні за період з 2001 по 2007 роки, рази

З КОГОРТИ СЛАВНИХ

29 червня відзначив свій 80-річний ювілей видатний вчений-гігієніст, Заслужений діяч науки і техніки України, академік Української екологічної акаде-

мії наук, лікар-гігієніст вищої категорії, доктор медичних наук, професор кафедри гігієни та екології Харківського національного медичного університету Михайло Петрович Воронцов.

Воронцов М.П. народився 29 червня 1929 року у російському селі Михайлівка Ставропольського краю у селянській родині. 1954 року з відзнакою закінчив Харківський медичний інститут і два роки працював військовим лікарем. З 1956 року і донині наукова та педагогічна діяльність Михайла Петровича Воронцова пов'язана з Харківським національним медичним університетом, куди він прийшов аспірантом кафедри загальної гігієни і де тривалий час працював під керівництвом професора М.Л. Кошкіна.

Після закінчення аспірантури і успішного захисту кандидатської дисертації М.П. Воронцов послідовно працював асистентом, доцентом, а з 1965 по 2002 рік обіймав посаду завідувача кафедри. Під керівництвом професора М.П. Воронцова продовжила свій розвиток існуюча на базі кафедри наукова та педагогічна школа гігієністів України, традиції якої були закладені видатними вченими А.І. Якобі, І.П. Скворцовим, В.О. Угловим, В.О. Яковенком, М.Л. Кошкіним.

У 1970 році М.П. Воронцов захистив докторську дисертацію "Профілактичне ультрафіолетове опромінення як стимулятор симпатико-адреналової системи та його гігієнічне значення", в якій з нових позицій розвивались ідеї практичного використання УФ-радіації у гігієні як профілактичного та оздоровчого фактора, що підвищує загальнобіологічну та імунологічну опірність організму.

Відомий у широких наукових колах України та за її межами,

НАШІ ЮВІЛЯРИ

Михайло Петрович багато сил та енергії віддає науковій та педагогічній діяльності. Важливе місце у науковій діяльності професора М.П. Воронцова та його найближчих співробітників та учнів (М.В. Кривоносова, В.О. Коробчанського, І.О. Васильченко, В.В. Михеєва, А.А. Мусульбас) посідають актуальні проблеми гігієнічної науки і практики.

Активна життєва позиція, сумлінна праця, багаторічні наукові дослідження М.П. Воронцова та його учнів дозволили втілити у практику профілактичної медицини передові ідеї гігієнічної науки, які стали суттєвим внеском у вивчення складних проблем сучасної гігієни. У багатьох наукових працях ним узагальнено результати досліджень з проблем гігієни праці, гігієни професійно-технічного навчання підлітків, атестації робочих місць у різних галузях промисловості тощо. Важлива частина цих досліджень виконана у руслі державних програм. Зокрема, вивчено біомеханізм впливу ультрафіолетового випромінювання (УФВ) різного спектрального складу як профілактичного і оздоровчого фактора. Розкриті раніше не вивчені ланцюги нейрогормонального механізму фотобіологічних реакцій та гігієнічне значення практичного використання УФВ як стимулятора симпати-

ко-адреналової системи та загальнооздоровчого фактора.

Розроблено і науково обґрунтовано оригінальний метод практичного гігієнічного застосування УФ опромінення як адаптогенного фактора і засоба підвищення працездатності і реабілітації школярів, які перенесли гострі респіраторні захворювання. Вивчено біомеханізм роздільної та сполученої дії на організм ультрафіолетового та інфрачервоного випромінювань, низки пестицидів, детергентів, полімерних матеріалів; виявлено особливості їх впливу на імунологічні процеси та репродуктивну функцію організму. Встановлено особливості психологічної та професійної адаптації підлітків та молодих робітників, які опановують різноманітні професії, розроблено критерії професійної придатності до низки масових професій, а також фізіолого-гігієнічні рекомендації з управління процесом професійної адаптації підлітків — учнів ПТУ.

І сьогодні свої уміння та знання шановний ювіляр передає своїм учням. Під керівництвом М.П. Воронцова виконано 2 докторських та 14 кандидатських дисертацій. Серед них роботи Коробчанського В.О. "Гигиенические аспекты профессиональной адаптации молодых рабочих — операторов ЭВМ, окончивших СПТУ" (кандидатська, 1989) та "Гигиеническая характеристика системогенезу професійної діяльності та адаптації підлітків, які опановують різні професії у ПТУ" (докторська, 1998); Кривоносова М.П. "Реакция парасимпатической нервной системы при профилактическом облучении экспериментальных животных интегральным потоком ультрафиолетовой радиации" (кандидатська, 1968) та інші.

Воронцов М.П. є автором та співавтором значної кількості підручників, учбових посібників, навчальних програм. Загалом на його рахунок 200 наукових праць, з них 7 підручників ("Общая гигиена". - М., 1990; "Общая гигиена". - К., 1991; "Гигиена та екологія". - Вінниця, 2006; "Hygiene and ecology". - Kharkov, 2006 та ін.), 6 монографій ("Психогигиена умственного труда учащейся молодежи", 1988; "Эмоциональный стресс в этиологии и патогенезе пси-

хических и психосоматических заболеваний", 1995; "Гигиенические аспекты системогенеза профессиональной деятельности и адаптации подростков", 2004 та ін.), 3 патенти, 3 Державних санітарних правила України тощо.

Проте не тільки наукові дослідження і розробки перебувають у сфері постійного інтересу й уваги М.П. Воронцова. Він провадить також активну громадську роботу: у різні роки був членом редколегії Харківського медичного журналу, членом редакційної ради журналів "Гигиена и санитария", "Експериментальна і клінічна медицина", "Вестник гигиены и эпидемиологии", членом проблемної учбово-методичної комісії з гігієнічних дисциплін Головного управління учбових закладів МОЗ СРСР. Він є членом правління наукового товариства гігієністів України та обласного відділення товариства, членом санітарно-технічної Ради облСЕС, багато років був членом ВАК України.

Наукова та науково-організаційна діяльність М.П. Воронцова отримала заслужене визнання. За багаторічну науково-педагогічну роботу він неодноразово був нагороджений грамотами Товариства гігієністів України, Харківської обласної державної адміністрації та Харківської обласної ради, Міністерства освіти і науки. Його відзначено також нагородою президента України для діячів науки, освіти та культури.

Михайло Петрович є людиною, яку цінують і поважають не тільки як вчителя, висококваліфікованого фахового спеціаліста, але й як надійного колегу та старшого товариша.

Щиро вітаємо Вас, Михайло Петрович, з чудовим ювілеєм. Нехай у Вашому житті переважають лише позитивні переживання, а здоров'я, благополуччя та творча наснага ще довгий час супроводжують Вас на життєвій ниві.

Харківський національний медичний університет, кафедра гігієни та екології ХНМУ,

Харківське обласне відділення наукового товариства гігієністів України, редколегія журналу "Довкілля та здоров'я".